

در ستایش نادیدگی

وقتی دیده شدن
جای زیستن را می گیرد

قادر باستانی‌تبریزی

پژوهشگر علوم ارتباطات

در جهانی که هر لحظه‌اش ثبت می‌شود و هر حسی باید دیده شود، ما آدم‌ها آرام آرام ناپید می‌شویم؛ نه در تاریکی بلکه در نور آزادهند صفحه‌ها، گوشی‌های هوشمند که روزی وعده «وصل شدن» می‌دادند، اکنون تیغ نامرئی پیوندهای انسانی اند. ما در اتصال دائمی، گسسته‌ایم؛ از خود، از دیگران و از معنا. ما همان آدم‌های داستان «ماشین می‌ایستد» مورگان فورستر هستیم، ساکن سلول‌هایی دیجیتال در پیوند با همه جهان، بی‌ارتباط با خود، در حالی که همدیگر را از قاب‌ها می‌بینیم، آهسته‌آهسته خودمان را گم می‌کنیم. امروز با هر آپدیت، چیزی در ما دانه می‌شود، بلکه چیزی در ما پاک می‌شود؛ تأمل، معاشرت، خلوت و حضور. وقتی کودک به جای گوش سپردن به لالایی مادر، با صدای نوتیفیکیشن بزرگ می‌شود، آنچه در مغز او شکل می‌گیرد، عطش دائمی برای دیده شدن است، نه میل به فهمیدن. فرهنگ ما ایرانی‌ها اکنون به استوری‌ها محدود شده. تاریخچه‌ایمان، جمالتی فرزند که بعد از ۲۴ ساعت ناپید می‌شوند؛ مثل همین آدم‌ها، همین لحظه‌ها و همین معناها. فناوری قرار بود ابزار باشد؛ ابزاری برای بهتر زیستن، نه جایگزینی برای زیستن. من در خیابان که راه می‌روم بیشتر از تصادف با ماشین، از تصادف با آدم‌ها می‌ترسم. آدم‌هایی که چشم در چشم نمی‌شوند، که به جای لبخند، انگشتشان روی صفحه گوشی سُر می‌خورد، و چه غم‌انگیز است دیدن مادری که کودکش را به پارک آورده، اما با کسی چَت می‌کند، نه با فرزندش که دو قدم آن‌طرف‌تر با نگاهش دنبال توجه می‌گردد. اکنون همه چیز بالقوه عمومی است. هر فکر، هر تصویر و هر واکنش، و بدتر از آن، عادی شدن این افشای دائمی است. اینکه هیچ‌کس دلش نمی‌خواهد چیزی را فقط برای خودش نگه دارد؛ یک غروب، یک شعر یا حتی یک قطه اشک. همه چیز باید منتشر شود، لایک بخورد و دیده شود. اما من هنوز در سکوت نیمه‌شب‌ها، وقتی برق رفته و آنتن نیست، شادی خاموش و گمنامی را تجربه می‌کنم؛ شادمانی نادیدگی، تنها بودن و خود بودن. لحظاتی که بوی خلوت کهن انسان را می‌دهد. از همین جا، از دل تهران انبیاشته از دکل‌های مخابراتی، بیایید به خودمان یادآوری کنیم که ما بیش از اینترنت، به آغوش نیاز داریم. بیش از فیلتر و به هم‌صحبتی و بیش از هر تکنولوژی، به احساسی ناب، واقعی و انسانی. هانا آرنت، فیلسوفی که دغدغه اصلی‌اش «فکرکردن» بود، هشدار داده بود که اگر فناوری بدون اندیشه به کار گرفته شود، می‌تواند راه را برای شکل‌گیری ابتذال شر بگشاید. امروز ما با شکل تازه‌ای از همین ابتذال روبه‌رو هستیم؛ ابتذال ارتباط: سبلی از پیام‌ها، اما تهی از معنا. در گذشته، زمان انگار آرام‌تر می‌گذشت؛ نه به این خاطر که مقرب‌ها کمتر می‌چرخیدند، بلکه چون آدم‌ها واقعاً زندگی می‌کردند، نه فقط می‌دویدند. امروز اما لحظه‌ها آن‌چنان بی‌وقفه از بی‌هم می‌گذرند که پیش از آن‌که «اکنون» را لمس کنیم، «آینده‌ای» می‌رسد که هرگز اکنون نمی‌شود. این معلق بودن مداوم، نتیجه همان اتصال دائمی است. بی‌تردید علم راه آگاهی را روشن می‌کند، اما انسان تنها با علم زنده نمی‌ماند. او به شعر نیاز دارد، به خاطره، به لمس، به سکوت، به خلوت و به حضور. او باید گاهی گوشی‌اش را خاموش کند و افق را با چشم خودش ببیند؛ نه از پشت فیلتر، نه در قالب پُست و نه برای گرفتن لایک. فناوری ارتباطی در حالی که امکان «پیوستگی» مداوم را فراهم آورده، به طرز پارادوکسیکالی گسست‌های عاطفی و معرفتی عمیق‌تری را رقم زده است. فرد در معرض بمباران اطلاعاتی، گرفتار فراموشی معنا و فروگذاشت تجربه انسانی به تجربه تصویری و مصرف‌گرایانه می‌شود. در چنین وضعیتی، حضور دائمی در فضای دیجیتال به جای آن‌که نشانه‌گر مشارکت در زیست جمعی باشد، گاه به‌شکلی از انزوا و واگویی درونی می‌انجامد. اندیشمندانی چون هایدگر و ایلول، نسبت به ماهیت ذات‌گرایانه فناوری هشدار داده‌اند. هایدگر تکنولوژی را نه صرفاً ابزار، بلکه شیوه‌ای از انکشاف هستی می‌داند؛ شیوه‌ای که در آن، جهان به منبعی برای بهره‌برداری بدل می‌شود و انسان، خود در مقام «منبع انسانی» یا داده‌ای برای پردازش قرار می‌گیرد. این نگرش، پرسشی بنیادی را پیش می‌کشد که آیا فناوری ما را به حقیقت نزدیک‌تر کرده، یا اقی‌های معنا را نیز ترخته ساخته است؟ این یادداشت ستایشی کور از گذشته یا دعوتی به ترک فناوری نیست، بلکه پیشنهادی است برای بازنگری در جایگاه آن. ما نیازمند بازتعریفی از نسبت خود با ابزارها هستیم. نیازمند آنیم که گاه گوشی را خاموش کنیم، نگاه را از صفحه به چهره دیگری بدوزیم و یاد آوریم که ارتباط، پیش از آن‌که یک «فرآیند اطلاعاتی» باشد، یک «ویداد انسانی» است.

۱۶

۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com

@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیر
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۳۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۵۰

کورس قهرمانی بدون تهرانی‌ها

بررسی سه هفته پایانی لیگ برتر ایران
که فقط دو تیم در رقابت قهرمانی باقی ماندند

گروه ورزش هم‌میهن: در حالی که سه هفته پایانی لیگ برتر رسیدیم که بعد از یک دهه، پرسپولیس احتمالاً پلین‌تر از رتبه دوم، فصل را به پایان خواهد رساند. از سال ۱۳۹۵ که برانکو تیم خودش را بست، سرخپوشان تهرانی یا قهرمان شدند یا به مقام نایب‌قهرمانی بسنده کردند. هیچ‌گاه رخ نداده بود که آنها پایین‌تر از قهرمان یا نایب‌قهرمانی رضایت داده باشند اما در این فصل و با شکست مقابل سپاهان، به احتمال بسیار زیاد این اتفاق رخ می‌دهد. البته اگر در سه هفته پایانی پرسپولیس با هم نتایج سینوسی خود را ادامه دهد، چه‌بسا فولاد خوزستان همین رتبه سوم را نیز از آنها بگیرد. در فصلی که دیگر خبری از رقابت جذاب سرخابی‌های پایتخت نیست، تراکتور و سپاهان شانه به شانه یکدیگر پیش می‌روند و پاپس نمی‌کشند. در این گزارش قصد داریم شانس قهرمانی دو تیم و البته تیم‌هایی که در آستانه سقوط به دسته پایین‌تر هستند را بررسی کنیم.

▼ نزول پرسپولیس

پرسپولیس از اواخر سال ۱۳۹۴ که برانکو ایوانکوویچ را به عنوان سرمربی خود معرفی کرد، مسیر صعودی را آغاز کرد. از فصل ۱۳۹۶-۱۳۹۵ پرسپولیس با نایب‌قهرمان شد یا قهرمان. این مسیر تا فصل گذشته نیز ادامه داشت تا اینکه در فصل جدید به دلیل مسائل مختلف از جمله جدایی سستارگان پرسپولیس، ملحق شدن به رقیب، همچنین انتصاب مربی ناکارآمد اسپانیایی، نتایج انطوری که باید پیش نرفت تا اینکه کار به جایی برسد که پرسپولیس در حال حاضر با ۵۱ امتیاز، جایگاه سوم را در جدول رده‌بندی در اختیار دارد. پرسپولیس در این فصل، چهار جام داخلی و بین‌المللی را از دست داد و از همه مهم‌تر ثبات یک‌دهه اخیر حداقل روی نیمکت مربیگری را هم از دست داد. بعد از استعفا یحیی گل محمدی، اوسمار برزیلی هدایت تیم را برعهده گرفت و بعد از قهرمانی پرسپولیس به تایلند رفت. مدیریت باشگاه، گاریدو اسپانیایی را به عنوان سرمربی معرفی کرد اما در پایان نیم‌فصل، باشگاه عذر این مربی را خواست تا کریم باقری به صورت موقت هدایت سرخپوشان را عهده‌دار شود. با وجود اصرار رضا درویش اما کریم باقری پذیرفت سرمربی دائم تیم شود تا در نهایت اسماعیل کارنال ترکیه‌ای، سومین سرمربی این فصل پرسپولیس لقب بگیرد. هر چند کارنال موفق شد دربی تهران را برپرز شود و به میانگین دو امتیاز از هر مسابقه برسد اما با شکست مقابل سپاهان، شانس نایب‌قهرمانی این تیم نیز کاسته شد. در سه هفته پایانی پرسپولیس باید به مصاف خیبر خرم‌آباد، مس رفسنجان و هوادار سقوط کرده برود. در این سه مسابقه اگر پرسپولیس ۹ امتیاز کسب کند و سپاهان امتیاز از دست بدهد شاید بتواند نایب‌قهرمان شود، در غیر این صورت باید با کسب رتبه سوم کنار بیاید. گفتنی است اگر سپاهان در لیگ برتر و حذفی قهرمان شود، پرسپولیس با رتبه سوم می‌تواند راهی لیگ قهرمانان آسیا یا همان رقابت‌های سطح دوم مسابقات آسیا برود. در غیر این صورت از حضور در رقابت‌های بین‌المللی فصل آتی باز خواهد ماند.

▼ سپاهان یا تراکتور؟

در این فصل شاید کمتر کسی تصور می‌کرد تراکتور یا سپاهان دو تیمی باشند که در سه هفته پایانی برای قهرمانی می‌جنگند، نه اینکه این دو شایسته این رقابت نباشند بلکه تصور این بود پرسپولیس و استقلال نیز در جمع این تیم‌ها مربع مدعیان را تشکیل می‌دهند. استقلال خیلی وقت است نتنها از کورس قهرمانی خارج شده بلکه تا هفته گذشته یکی از تیم‌های کاندیدای سقوط به دسته پایین‌تر بود که با شکست هوادار و البته نساجی، نگرانی هواداران استقلال برای سقوط به دسته پایین‌تر از بین رفت. البته استقلال با وجود کسب نتایج ضعیف می‌تواند با قهرمانی در جام حذفی راهی لیگ قهرمانان آسیا یا همان سطح دو بین مسابقات شود. از سوی دیگر تراکتور اگر

بتواند به مقام قهرمانی برسد، اولین مقام قهرمانی این تیم در تاریخ لیگ برتر است. هر چند سپاهان اصفهان نیز با دو امتیاز کمتر نسبت به این تیم، رتبه دوم را در اختیار دارد و امیدوار است تراکتور مقابل فولاد خوزستان در «فولاد آرنا» امتیاز از دست بدهد تا سه هفته پایانی تبدیل به یکی از رقابتی‌ترین کورس‌های قهرمانی در لیگ برتر شود. «کارتون» فرانسوی به عنوان سرمربی سپاهان در لیگ برتر شکست نخورده و تیم‌اش در جام حذفی هم یکی از مدعیان اصلی قهرمانی است. سپاهان تنها تیم امسال است که می‌تواند دو جام قهرمانی را به خانه ببرد و از این حیث رکورد برزند، البته که شاگردان اسکوچیچ در تراکتور بسیار مصمم هستند تا قهرمانی در تبریز قرار بگیرد. اولین قهرمانی نماینده شهر تبریز که می‌تواند برای آنها ماندگار شود. در تاریخ و سال‌ها بعد شاید کمتر کسی یادش بیاید و گفته شود که رأی محرومیت علیرضا بیرانوند را ۹ ماه نگه داشتند یا محرومیت تعلیقی شجاع خلیل‌زاده، اجرایی نشد تا او با وجود محرومیت بتواند مقابل ملوان انزلی بازی کند، در تاریخ فوتبال همین قهرمانی قیدی می‌شود و بوس.

▼ تاریخ‌سازی گل محمدی

فصل گذشته فولاد خوزستان در آستانه سقوط به دسته پایین‌تر بود و در هفته‌های پایانی موفق شد در لیگ برتر بماند. در فصل جدید اما یحیی گل محمدی با مدیریت جدید و رویکردی متفاوت توانست فولاد را در قامت یکی از تیم‌های بالاشین و البته مدعی به لیگ برتر برگرداند. فولادی که فصل پیش برای بقا می‌جنگید در این فصل نتایج قابل قبولی کسب کرده و چه‌بسا اگر بازیکنان باتجربه‌تری در اختیار داشت، می‌توانستند در کورس قهرمانی نیز حضور داشته باشند. فولاد با برد حساس مقابل شمس‌آذر قزوین، ۴۸ امتیازی شد و به سه امتیازی پرسپولیس رسید و با توجه به اینکه یک بازی عقب‌افتاده مقابل تراکتور دارد، بعید نیست بتواند هم‌امتیاز با پرسپولیس رده سوم ی شود.

▼ امیدواری یحیی به عبور از تیم سابق

یحیی گل محمدی که روزهای پر تلاطمی را در پرسپولیس پشت‌سر گذاشت، به قصد اثبات مجدد توانایی‌های خود به فولاد خوزستان رفت و تیم در آستانه سقوط را بار دیگر به جمع مدیان بازگرداند. چادرملو، استقلال خوزستان و ملوان بندرانزلی، سه حریف پایانی فولاد در فصل جاری هستند که قزمپوشان اهوازی امید دارند بتوانند با حداکثر امتیاز، این سه دیدار را به پایان برسانند و موقعیت خود را در جدول بهبود بخشند. فولادی که در چرخه جام حذفی حضور ندارند، در خوشبینانه‌ترین حالت می‌توانند فصل را با ۶۰ امتیاز به پایان برسانند که این مسئله بدان معناست که روی کاغذ، فولاد شانس قهرمانی هم دارد اما قزمپوشان اهوازی بیشتر هدف‌گذاری‌شان این است که بتوانند از پرسپولیس در جدول رده‌بندی سبقت بگیرند. در صورتی که این اتفاق محقق شود، سپاهان نایب‌قهرمان لیگ شود و در جام حذفی عنوان قهرمانی را به‌دست آورد، آنگاه سهمیه لیگ قهرمانان آسیا ۲ فولاد را در فاصله یک فصل تکمیل کند؛ هر چند بالاتر ایستادن از پرسپولیس در پایان فصل جاری هم به خودی خود می‌تواند برای اعاده حیثیت یحیی در مقابل پرسپولیسی‌ها پیروژه مدیرعامل سرخپوشان کافی باشد! باید دید در سه هفته پایانی، کدام‌یک از دو تیم سپاهان و تراکتور، این رقابت سخت را واگذار می‌کنند. از سوی دیگر از بین تیم‌های هوادار، نساجی و مس رفسنجان، دو تیم راهی لیگ آزادگان خواهند شد. گفتنی است شب گذشته بعد از جلسه هیات‌مدیره باشگاه پرسپولیس، رضا درویش از سمت مدیرعاملی پرسپولیس استعفا کرد و به احتمال زیاد علی اینانلو جانشین او تا پایان فصل خواهد شد.

چهره

همیشه مادر سینمای ایران

همیشه‌مادر سینمای ایران، همانطور که خودش هم می‌دانست، بازیگر محبوبی بود و قطعاً مراسم تشییع‌اش - اگر برگزار می‌شد - با حضور جمع زیادی از علاقه‌مندانش همراه می‌شد. او آن‌طور که خودش هم تأکید داشت نامش نادره بود اما در شناسنامه حمیده خیرآبادی ثبت شده بود. حمیده خیرآبادی سال ۱۳۲۶ کارش را از تئاتر شروع کرد، بعد وارد سینما شد، بعد هم دوبله و رادیو و در تمام این حوزه‌ها کارهای ماندگاری به‌جا گذاشت. او از جمله بازیگرانی بود که در زمان فعالیت خود با بازی در بیش از ۲۰۰ فیلم و سریال رکورددار محسوب می‌شد و بازی در فیلم‌های کارگردان‌های سرشناسی را تجربه کرد. این همکاری با چهره‌هایی چون علی حاتمی، مسعود کیمیایی، فریدون گله، ساموئل خاچیکیان، علیرضا داوودنژاد، داریوش مهرجویی، شاپور قریب، رخشان بنی‌اعتماد، محسن مخملباف، مسعود جعفری جوزانی، ته‌مینه میلانی، ابوالحسن داودی، علیرضا ریسیان و عباس کیارستمی پیش و پس از انقلاب رقم خورد. او صبح روز سه‌شنبه، ۳۱

فروردین‌ماه سال ۱۳۸۹ درگذشت و ساعاتی بعد از فوت، بدون اطلاع‌رسانی و در سکوت خبری در مزاری که خودش سال‌ها قبل خارج از قطعه هنرمندان خریداری کرده بود به خاک سپرده شد.

کتابخانه

زندگی خانوادگی هنرمندان

«همسران هنرمندان» نوشته آلفونس دوده، با ترجمه حسن هنرمندی در ۹۰ صفحه و با قیمت ۱۳۵ هزار تومان توسط نشرمان منتشر شد. «همسران هنرمندان» (۱۸۷۴) اثر آلفونس دوده، از نویسندگان و داستان‌نویسان بزرگ سبک ناتورالسیم، یکی از آثار محبوب فرانسوی است که در داستان‌های کوتاه آن در این مورد بحث می‌شود که آیا هنرمندان باید ازدواج کنند یا نه و آیا زندگی زناشویی، موجب پیشرفت کار هنرمند خواهد بود یا به‌عکس؟ آلفونس دوده در این کتاب، هنرمندان مختلف را روی صحنه آورده و از زندگی خانوادگی هریک پرده برداشته و آن را مورد بررسی و انتقاد قرار داده است. حسن هنرمندی، شاعر، مترجم و پژوهشگر که در

همسران هنرمندان
نویسنده: آلفونس دوده
مترجم: حسن هنرمندی
انتشارات: مان

سال ۱۳۴۶ با اخذ درجه ممتاز دکتری از دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه پاریس سوربن به ایران برگشت، با ترجمه و چاپ آثار پیشگامان شعر و ادبیات فرانسه، همچنین از طریق همکاری با مطبوعات به اشاعه شعر و ادبیات نوین در ایران پرداخت. او در ترجمه این کتاب نیز کوشش کرده است که اصطلاحات و تعبیرات نویسنده، رنگ اصلی خود را نگاه دارد.

تاریخ

تصویب قانون اساسی ترکیه

۲۰ آوریل ۱۹۲۴، با نهایه شدن انحلال امپراتوری عثمانی، مجلس ملی بزرگ ترکیه به تصویب قانون اساسی جمهوری، رأی کامل داد و ژنرال مصطفی کمال که برای اولین بار حدود شش‌ماه قبل جمهوری ترکیه را اعلام کرده بود، اولین رئیس‌جمهور این جمهوری شد. سال ۱۹۲۳ میلادی، جمهوری ترکیه به دست مصطفی کمال از پاشاها یا ژنرال‌های عثمانی تأسیس شد. آتاترک بابت نقش‌اش در تضمین پیروزی ترکیه عثمانی در نبرد گالیپولی (سال ۱۹۱۵) طی جنگ جهانی اول به شهرت رسید. او براساس قانون تک‌حزبی، تنها به «حزب جمهوری خلق» (CHP) اجازه فعالیت سیاسی داد که به دست خود او تأسیس شد و این قانون تا سال ۱۹۵۰ میلادی برقرار بود. آتاترک خود نیز تا زمان مرگ در سال ۱۹۲۸، به عنوان رئیس‌جمهور فعالیت کرد. او اصلاحات همه‌جانبه‌ای را به اجرا درآورد که ترکیه را به کشوری سکولار و صنعتی بدل کرد. آتاترک از نظر ایدئولوژی، سکولاریست و ملی‌گرا بود و سیاست‌ها و نظریه‌های سیاسی و اجتماعی او، به کمالیسم معروف شد.